

דף כ.

יעין משפט ה' י. יו"ד פימן רמו סעיף ו'

ט. אשה שלמדה תורה יש לה שכר **ה**, אבל לא כשבר איש משומש אינה מצויה ועושה.

ואע"פ שיש לה שכר צו חז"ל שלא לימד את בתו תורה **א** משומש שרוכ הנשים אין דעתן מכוונת להתלמד ומוציאות דברי תורה לדברי הבאיל פי עניות דעתן.

י. אמרו חז"ל כל המלמד בתו תורה כאילו מלמדה תיפלות **ב** דהיינו דבר עבירה, בד"א בתורה שבע"פ אבל תורה שבכתב לא לימד אותה לכתהילה ואם מלמדה אינו כמלמדה תיפלות.

הגה: מ"מ האשה חייבת ללימוד דיןיהם השיכים לה.

הגה: אשה אינה חייבת ללימוד את בנה תורה, מ"מ אם עוזרת לבנה או לבעה שיעסקו בתורה חולקת שכר **א** איתם.

יעין משפט י. יו"ד פימן רעו סעיף ו'

ו. ס"ת צרייך שכותב אותו בדיו העשי מעשן שמנים השירותים במאי

ה. מרמב"ם, ורשיי בסוטה דף כ"א ע"א, ומימרא דר' חנינא בקידושין ל"א ע"א ובע"ז דף ג' ע"א.

וכתבו התוט' הטעם משומש שהמצויה דואג תמיד לבטל את יצרו ולקיים מצוות בוראו. באර הגוללה.

אבל לא כשבר האיש שם בסוטה, דגדול המצווה ועושה מי שאינו מצויה ועושה. **א.** ממשנה בסוטה דף כ' ע"א וכרכ"א ואף דקימ"ל שאין הלכה קר"א דشمוטי הוא מ"מ כוון דכוולחו ובנן הכי סבירי, כן פסקין. ברבי יוסף.

ב. ואמרו בירושלמי פ"ג דסוטה, ובמדרש רבבה פ"ט ישרפו ד"ת ואל ימסרו לנשים, ואמרו בחגיגה דפי י"ג ע"א אמר רבביامي אין מוסרין ד"ת לעכו"ם שנאמר "לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידועם" ואפי' למדדו אלף בית עזון גורל הוא. ויש שכותבו שאסור למכור להם ספרי קודש. ברבי יוסף.

ג. שם בסוטה. ואשה שאינה חייבת ללימוד את בנה תורה, מקידושין דף כ"ט.

עפצים ^ד.

הגה: ולכתחילה טוב ליזהר שלא לעשות דיו רק מדברים הבאים מן העץ, וכן משמע בזוהר.

ג. אם כתבו למי עפצים וקנקנותם ^ה כשר, אבל לא בשאר צבעים כגון אדום וירוק וכיוצא, שם כתב אפי' אותן אחת בשאר מיני צבעים או בזהב פטול ^ו.

הגה: אסור לכתוב שום שם ^ז מספר כ"ד הספרים בלבד דיו, וי"א שלא בעין דיו רק לס"ת ותפילין ומזרזות ומגילה.

דף כ:

אה"ע סימן קלא סעיף ב

ein meshpeth d.

גג. מי שהיו לו ב' נשים ששמותיהם שוין וכותב גט לגריש בו הגדולה

ד. היום הסופרים אין כותבין בדיו זהה משומש שהוא מתקלקל ונמחק בנקל, כ"כ הברכי יוסף באות ז', והביאו בקהל יעקב אותן ט"ז. כשבאים לתקן ס"ת נכון לתקנם כעין הדיו שנכתב בו הס"ת, פ"ת אותן ט"ז. וברכי יוסף שם אותן ח'.

ה. והיום העולים נהגים לעשות לכתחילה דיו מקנקנותם, שבמביאים עפצים ושורין אותם במים או מבשלים אותם ואח"כ נותנים בתוכם קנקנותם שקורין בערבי זא"ג ובלשון ישמעאל זאגא כדי שהדיו תהיה שחורה. קול יעקב אותן י"ז.

אם כתוב בדיו שחורה ואח"כ אחר זמן נשתנה מראיתו ונוטה לאדומומית או הכהה מראיתו עד שאיןו שחור עוד, אפי' אותן אחת פטול, וצריך להשגיח בהז כי שכיה הרבה. קול יעקב אותן י"ח. ובתפילין ומזרזות אסור לתקנם משומש זהה שלא סדרן.

ג. מרירותא בשבת ק"ג ע"ב.

ז. ואם כתוב שם בשאר מיני צבעים או בזהב אסור למוחקו. ברכי יוסף סי' רכ"ט אותן י"ב, ופ"ת אותן י"ח.

ויכול הסופר הכותב ס"ת להניח מקום השמות הקודש ולכתובן אח"כ בקדושה, ובלבך שלא יהיה נראה כמנומר שייהה באותו דיו של הכותב הראשון והכתב ככתב הראשון, ומהרחו בפרשת וילך כותב שראה שהאר"י ז"ל ציווה על סופר אחד לכתוב לו ס"ת ולהניח מקומות שמות הקודש שכתבם הוא בקדושה וע"פ הכוונות הידועות. ועיין במש"כ לעיל סימן ע"ר אותן ח'.

**אינו יכול לגרש בו הקטנה ^ה, ואם אמר לסתור כתוב ואיזה שארצה
אגרש בו הגדולה או הקטנה וגירש בו אחת מהן, הרי זו ספק מגורשת ^ט.**

ה. משמע דהגדולה אם נכתב לה יכול לגרשה ע"י עדין מסירה דהם מכיריים, וא"כ לא בעין מוכח מתוכו אלא לר"מ שסובר עדי חתימה כרתי, וככתב הב"ש דאפשר שלדעת הר"ף ודעימיה הטוברים שאף לר"א בע"ח מהני, א"כ בעין מוכח מתוכו גם לר"א, וא"כ אין לגרש בו אף הגדולה ע"י ע"מ אף שנכח בשבילה, כיון שאין זה מוכח מוחכו ואמ גירושה בו לא תינsha, עיין ב"ש ס"ק ג'. אבל מהשו"ע משמע דגדולה מהני אף שפסק דעת"ח בלבד מהני ומשמע דלא כב"ש, ועיין בס"י קל"ו בב"ש ס"ק ד' דלהר"ן לא בעי מוכח מתוכו.

ט. אף דקיים בדאוריתא אין ברירה וא"כ לכאר' הי' הדיון נותן שלא תהא מגורשת כלל, אך זה אינו דרך לחומרא קיים בדאוריתא אין ברירה אבל לקולא יש ברירה אף בדאוריתא, כ"כ הר"ז והט"ז והב"ש.